

Герлянд Тетяна Миколаївна

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

<https://orcid.org/0000-0002-7991-0431>

завідувач лабораторії технологій професійного навчання

Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Липська Лариса Василівна

кандидат педагогічних наук

<https://orcid.org/0000-0002-0674-062X>

завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів

Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Однією з найважливіших соціальних вимог сучасного суспільства є цифровізація освіти, яка потребує переосмислення досвіду реалізації нових інформаційних технологій, аналізу й оцінки можливостей їхнього використання в освітньому процесі, що зумовлює необхідність якісно нового рівня підготовки кваліфікованих спеціалістів. Особливо актуальним це є для професійної (професійно-технічної) освіти.

Реальність нового суспільного життя, порушена наслідками COVID-19, спричинила радикальну цифрову трансформацію усього спектру професійної підготовки. Ці стрімкі зміни зажадали від закладів професійної (професійно-технічної) освіти у рекордно короткі терміни перейти до викладання в онлайн-просторі, впроваджуючи та адаптуючи існуючі технологічні ресурси та залучаючи викладачів, які мають достатні можливості для здійснення дистанційної освіти, зокрема засобами SMART-технологій. Це є ключовим завданням освіти в Україні, відповідно до «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [1] щодо створення системи освіти нового покоління: орієнтація на сучасні наукові досягнення та інновації, вдосконалення освітнього процесу засобами SMART-технологій, підвищення доступності та ефективності освіти на основі ІКТ,

забезпечення доступу навчальних закладів до світових інформаційних ресурсів, розширення взаємодії та співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти з іншими, наприклад закладами вищої освіти, науковими установами, роботодавцями.

Доступні технологічні ресурси забезпечують безліч варіантів викладання, наприклад, читання лекцій у режимі відео-конференції, обмін матеріалами (слайдами, відео, презентаціями), взаємодія через чати, створення дискусійних форумів або робочих груп, контроль практичної діяльності, оцінка та наставництво здобувачів освіти, запис пояснень завдань тощо. Більше того, ці інструменти можуть використовуватись синхронно або асинхронно та інтегруватися. Однак, усі ресурси мають бути підкріплені освітньою методикою, яка буде отримувати підтримку у здобувачів освіти та підтримувати їхнє залучення до професійного навчання [2, с. 260].

Тобто, сьогодні професійна освіта є сферою, в якій об'єднуються багато аспектів змін, що виникають у результаті цифровізації сучасного світу. Існує чотири фактори, які обумовлюють ефективність впровадження цифрових інструментів у освітній процес та дають можливість повністю використовувати онлайн-простір: майбутні кваліфіковані фахівці повинні набувати нових навичок та компетенцій, які дозволяють їм повною мірою скористатися дивідендами цифрових технологій; освітні програми повинні оперативно реагувати на зміни у суспільстві та ринку праці; заклади професійної (професійно-технічної) освіти мають стати простором проектування та пілотування реформ, спрямованих на забезпечення можливості використовувати переваги цифровізації у суспільстві; необхідно використовувати цифрові інструменти для створення нових освітніх просторів з метою підвищення доступності та якості надання освітніх послуг.

На сьогодні для реалізації процесу онлайн-навчання заклади професійної (професійно-технічної) освіти користуються різноманітними веб-інструментами та платформами, зокрема: Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams та інші. Для цілей навчання успішно адаптовано елементи ігрового

простору, наприклад, такі платформи, як Discord, які спочатку були розроблені для ігрового співтовариства. Ці інструменти виявилися найпростішим і найпривабливішим для здобувачів освіти способами спілкування та взаємоосвіти у процесі проведення, наприклад, дискусійних, вправ та практичних занять.

Отже, нові цифрові технології значно підсилюють ефективність засвоєння знань. Ефективність усвідомлення інформації, представленої у вигляді освітнього відео, слайдів та гіпертексту, значно покращують звичайні «контактні» лекції та уроки. Зокрема, SMART-комплекси, надають більше можливостей для розвитку особистості у інтерактивній діяльності шляхом використання ІКТ. Конкретний їх зміст має бути ретельно розроблено, щоб адаптувати їх проведення до умов онлайн-простору, а також запровадити групові заняття для мотивації та залучення здобувачів освіти до їх використання.

Список використаних джерел

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / URL: <https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpon.org.ua%2Fengine%2Fdownload.php%3Fid%3D563%26viewonline%3D1>.
2. Хайруллина Э. Р., Галимов Ф. М. Современные педагогические технологии. *Педагогический журнал*. 2020. № 4-1. Т. 10. С. 259–271.